

NAJVEČJI POKOL V ZGODOVINI SE SNUJE Nemci vporabljajo tajno orožje ... Zavzeta je bila najmočnejša belgijska trdnjava

Hudi boji po ulicah Rotterdam

BERLIN, Nemčija, 13. maja. — Tuji opazovalci sedaj ugibljejo, ako je Hitler v resnici iznašel kako sredstvo, s katerim bo zmagal v tej vojni, kajti po njihovem mnenju so Nemci z nekim tajinstvenim orožjem zavzeli najmočnejšo belgijsko trdnjavo Eben Emael, kjer se združujeta Albertov kanal in reka Meuse.

Primeroma malo nemških vojakov je s padali pristalo s tem tajnim orožjem sredi trdnjave, ako je mogoče verjeti nemškemu uradnemu poročilu, in več tisoč prestrašenih Belgijcev se je takoj podalo.

Kaj je bilo to? — Kdor ve, ne mura izdati skrivnosti. Opazovalci pa domnevajo naslednje tri možnosti:

1. Skrivnostna bomba, ki so jo najprej rabili v Barceloni v španski državljanski vojni in ki razbije celi blok poslopij.
2. Nepremagljiv metalec ognja.
3. Skrivnostna priprava, ki z magnetično ali kako drugo silo napravi municijo, topove in puške neuporabne.

Znajo je, da je trdnjava Eben Emael najmočnejša trdnjava ob Albertovem kanalu in se nahaja na kraju, kjer kanal prehaja v reko Meuse, ob belgijsko-holandski meji blizu Maastrichta.

V trdnjavi mrgoli težkih, lahkih in protizračnih topov. Trdnjavo obdaja močno židovje v obsegu ene milje, sredi trdnjave pa je odprt prostor v preseku 600 do 800 jardov.

Nemška uradna DNB. časniška agentura poroča, da je na tem mestu s svojim majhnim številom vojakov pristal poročnik Witzig s skrivnostno pripravo ter je trdnjavo posadko popolnoma presenetil in zmedel, tako da je nemška armada s severa z lahkoto vkorakala v trdnjavo.

DNB. agentura kratko pravi:

"Poročnik Witzig je vodil svoj stroj v sredino trdnjavske pokrajine. Po neizmerem presenečenju in navzlic močnim obrambnim pripravam je bilo ujetih tisoč Belgijcev."

LJUTI BOJI V ROTTERDAMU

AMSTERDAM, Holandska, 13. maja. — Holandsko vrhovno vojaško poveljstvo naznanja, da so se bili ljuti boji po ulicah Rotterdam, da pa so bili Nemci skoro popolnoma poginili iz pristanišča in da se Nemci ne morejo več posluževati Waalhaven letališča izven mesta.

Francozi se bore z Nemci v vzhodnem delu province Brabant ob nemški meji; nemški oddelki, ki so se izkrcali s padali, so bili takoj uničeni. Vrhovno poveljstvo tudi naznanja, da ima holandska armada v sredini dežele položaj popolnoma v svojih rokah.

Holandci se še vedno trdno drže zapadno od Arnheima, kjer skušajo Nemci prodirati proti Rotterdamu in Haagu.

Včeraj je zopet na tisoče Nemcev pristalo s padali za bojno črto, toda skoro vsi so bili pobiti. Nekateri oddelki, ki so padli iz zraka, so šteli po 1000 vojakov.

OGENJ IN RAZVALINE V DELU MESTA

ROTTERDAM, Holandska, 13. maja. — Holandci so se zopet polastili Waalhaven letališča poleg Rotterdam in so prisilili Nemce, da so se umaknili južno od reke Maas.

Požari, katere so zanele nemške vžigalne bombe, in ki so pretili, da uničijo celo mesto, so bili pogaseni. V delu Rotterdam južno od reke Maas so še vedno v teku vroči boji. Ta del Rotterdam je zelo poškodovan.

FAŠISTI PROTI VATIKANU

RIM, Italija, 13. maja. — Fašisti so po rimskih ulicah zigali izdajo vatikanskega glasila "L'Osservatore Romano", ker je obsojalo nemški vpad v Belgijo in na Holandsko.

List "Camicia Nera" govori v nekem svojem članku, da Italija pripravlja čiščenje ter pravi:

"V Mussolinijevi Italiji, v fašistični domovini črnosrajčnikov ni prostora za bojazljivce, ljubitelje demokracije ali žalovalce. Kdor želi brati kak tuj list — četudi je pisan v italijanskem jeziku — je slab državljan in ceklja, ki skuša zadržati italijansko korakanje proti svetemu cilju in je celo izdajalec vojakov, ki se bodo jutri bojevali pod ognjenimi oblaki!"

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Predsednik Roosevelt ne posreduje

V Washingtonu zanikujejo poročila, da je predsednik v dogovorih z Mussolinijem in da je slednji zavrnil mirovni predlog.

WASHINGTON, D. C., 10. maja. — Kakšne načrte kujejo ameriški diplomati, ni znano.

Zadnji čas so se pojavila poročila, da je predsednik Roosevelt spet prevzel vlogo posredovalca in skušal Mussolinija pridobiti za svoje načrte. Rečeno je bilo tudi, da je Mussolini zavrnil Rooseveltove predloge.

Vsa taka in slična poročila označajo v Washingtonu kot nesresnična. Vse tozadevne iz Rima prihajajoče brzojavke so brez vsake podlage.

Neka brzojavka se je naprimer glasila:

— Nedavno je ameriški predsednik spet skušal prevzeti vlogo posredovalca in pregovoriti Mussolinija, da bi s svojim vplivom pomagala uveljaviti mir. Tozadevno ponudbo je predložil ameriški poslanik Phillips, toda Mussolini jo je gladko zavrnil.

Iz Bele hiše je bilo koj po tistem sporočeno: — Rimska brzojavka ne temelji na resnici.

Navzlic temu pa vlada v zvezi z glavnim mestu velika živahnost.

Unij. voditelj vstreljen

Smrt ga je zadela v uradu podjetnika, kateri ni hotel imeti z unijo nobenega opravka.

V tovarni Trio Coat Company v Brooklynu, N. Y., je bil v četrtek popoldne ustreljen Vito Trimareo, organizator lokalne 48 International Ladies Garment Workers unije.

Policija pravi, da je prišel Trimareo v družbi desetih tovarišev v tovarno ter hotel delavce po silo organizirati.

Po umoru so aretirali predsednika trdnje, 64 letnega Giuseppe Frisachia, ki ga pa do sled še niso obtožili umora. Njega in vse, ki so se mudili v usodnem trenutku v pisarni podjetja, še vedno zadržujejo.

Frisachia je priznal, da je prišel večkrat v nasprotje z unijskimi uradniki. Rekel je, da ima zaposlenih pet moških in deset žensk, ki pa pod nobenim pogojem nečajo pristopiti k uniji.

38 letni Trimareo je bil že

parkrat v tovarni in je nagovarjal gospodarja, naj organizira svoje ljudi, toda Frisachia mu je vselej pokazal vrata.

V četrtek popoldne je zopet prišel v spremstvu desetih tovarišev ter rekel gospodarju, da bo neoziraje se na njegove proteste, vpisal vse njegove delavce v unijo. Če Frisachia tega ne dovoli, bo delavce odvedel iz tovarne. Pri tem je pomembno pokazal na svojih desetih spremljevalce.

Po kratkem prerekanju je eden organizatorjevih tovarišev zaprl električni tok nakar so se stroji v tovarni ustavili.

Trimareo je skočil nato proti gospodarju, kateri je potegnil revolver in ustrelil v tla. Ker to ni pomagalo, je še enkrat sprožil ter zadl Trimareo naravnost v srce.

NOVI ANGLEŠKI KABINET

LONDON, Anglija, 12. maja. — Novi angleški ministrski predsednik Winston Churchill je sinoči sestavil svoj vojni kabinet.

V notranjem krogu kabinetnih ministrov je od starih ministrov ostal samo vnanji minister lord Halifax.

Churchill je za sebe pridržal tudi obrambno ministrstvo, katero je upal dobiti od Chamberlaina potem, ko je odstopil Leslie Hore-Belisha.

Chamberlain je dobil naslov Lord President of the Council, voditelj opozicije v poslanski zbornici Clement R. Attlee je postal Lord Privy Seal, nadomestni voditelj opozicije Ar-

thur Greenwood je postal minister brez portfeja. Najvažnejša preobnova v novem kabinetu pa je, da je bil Anthony Eden imenovan za vojnega ministra.

Nemčija prodaja navzlic blokadi

MEXICO CITY, Mehika, 10. maja. — Navzlic strogi zavezi nihi blokadi je poslala Nemčija Mehiki sestavne dele za najdaljši most, kar jih bo premogla mehiška republika. Most bo vodil preko reke Cupatitzio ter bo dolg 750 čevljev. Nemčija je poslala Mehiki tudi sedemdeset švicarskih plemen- skih bikov.

Trgovska pogodba s Sovjetom podpisana

MOSKVA, Rusija, 12. maja.

— Uradna sovjetska časniška agentura Tass naznanja, da je bila med Sovjetsko unijo in Jugoslavijo podpisana trgovska in parobrodna pogodba.

Po pogodbi bo znašal trgovski promet med Rusijo in Jugoslavijo v letih 1940 in 1941 — 176,000,000 dinarjev.

Kot poroča Tass je prvotni

pogodbi dodana še določba, da bo Rusija imela v Jugoslavijo stalno trgovsko zastopstvo in ravno tako tudi Jugoslavija v Rusiji trgovsko delegacijo.

Rusija bo iz Jugoslavije uvažala baker, svinco in cinkovo rudo, mast in druge potrebščine; Jugoslavija pa bo od Rusije kupovala poljedelske in druge stroje, petrolej, bombaž in drugo blago.

BALKANSKO-RUSKA ZVEZA

BEOGRAD, Jugoslavija, 13. maja. — Zanesljivi politični krogi naznanjajo, da je Jugoslavija svojim trem tovarišicam v Balkanski zvezi Rumunski, Grški in Turški predlagala tesno gospodarsko zvezo s sovjetsko Rusijo. Ta predlog bo prišel na pretes, ko se sestane Balkanska zveza na go-

spodarski konferenci 27. maja. Ko je sinoči Jugoslavija podpisala trgovsko pogodbo z Rusijo, je pričela misliti tudi na politični in vojaški sporazum z Rusijo ter je takoj pričela vplivati na ostale članice Balkanske zveze, da store vse, da stopijo v gospodarsko zvezo z Rusijo.

Kratke dnevne vesti

Bela vrana

CAMDEN, N. J., 10. maja. — Na tukajšnjem sodišču so kar zijali, ko je izjavil neki zakonec, da je sodišče določilo preizkuse alimente.

W. King je vložil proti svoji ženi tožbo za ločitev zakona. Sodnik je odločil, da mora King za dobo procesa plačevati svoji ženi in dvema otrokoma po petnajst dolarjev na teden.

Nak, — je rekel King. — Petnajst dolarjev je premalo. S tem denarjem trije ne bodo mogli živeti. Jaz zaslužim na teden 58 dolarjev in jim torej prav lahko plačam vsak teden dvajset dolarjev.

Začuden sodnik je torej zvišal alimente na tedenskih dvajset dolarjev, poleg tega pa svetoval Kingu, naj se s svojo ženo pobota.

7000 žrtev ognja

ATLANTIC CITY, N. J., 9. maja. — Percy Bugbee iz Bostona, generalni manager National Fire Protection Ass., je izjavil danes na 44. letni konvenciji te družbe: — Vsako leto se smrtno ponesreči deset tisoč Amerikancev. Med njimi je nad 7000 žrtev ognja in požarov.

V Združenih državah zgori vsako leto 1200 domov. Povzročena škoda znaša od 75 do 100 milijonov dolarjev.

Najpogostejši vzroki požarov so: preveč razgreti ali pomanjkljivi dimniki; ogorki cigar in cigaret; pomanjkljiva električna napeljava; nepazljivo ravnanje z gorljivimi teko-

činami; iskre, padajoče na lesene strehe; nezadostno zavarovanje peči; žerjavica med gorljivimi odpadki.

Aerika ni naklonjena Angliji

LONDON, Anglija, 10. maja. — Lord Snell, voditelj delavske stranke, je rekel v zbornici lordov, da so Amerikanci vsi zbegani vsled angleškega poraza na Norveškem. — Mi smo zelo ponizani, — je izjavil, — Amerikanci pa ne vedo, kje se jih glava drži.

Za-topnik delavske stranke je pa povedal angleški poslanski zbornici, da je nedavno potoval po Združenih državah, pa ni naletel niti na enega Amerikanca, ki bi vladi Nevilla Chamberlaina privoščil kakšno dobro besedo.

Živahnost na Maginotovi črti

PARIZ, Francija, 11. maja. — Ob Maginotovi črti sicer ne grme topovi, navzlic temu pa vlada ob nji velika živahnost. Francosko vojaštvo je zgradilo v zadnjem času 1200 novih betonskih zaklonišč. V to svrhu je bilo potrebnih 900,000 ton gradbenega materiala. Novi zakopi so tako dolgi kakor razdalja med Parizom in Bordenauxom. Porabljena je bilo šestkrat več jekla kot je v Eifelovem stolpu. Za izvrševanje tega dela je bilo treba 218 tisoč delovnih ur. Nove podzemeljske galerije so daljše kot je pariški sistem podzemne železnice.

Splošni pregled

NEMČIJA: Nemci zatrjujejo, da so zavzel Eben Emael v Belgiji, ki je poglavitna trdnjava za obrambo Liege, odkoder bi mogli obvladati izliv reke Meuse v Albertov kanal. Liege brani zgodovinsko pot v Francijo. Nemci so tudi prekorali reko Yssel na Holandskem, okoli katere je holandska armada zasedla močne postojanke. Nemci imajo premoč v zraku tako v Belgiji kot na Holandskem.

BELGIJA: Belgijci trdijo, da so njihove postojanke okoli Liege še vedno nedotaknjene, priznavajo pa, da so Nemci zavzeli nekaj postojank malo bolj severno. Močno oborožene francoske čete se pomikajo skozi Belgijo.

HOLANDSKO: Poročila iz Amsterdam naznanjajo, da se je armada umaknila s postojank ob meji, ker je s padali za njihovim hrbtom prišlo na tisoče Nemcev. Nemci so se zopet polastili Waalhaven letališča pri Rotterdamu. Nemški letalci so zopet bombardirali Amsterdam in Rotterdam. Parnik Holandske črte Statendam je v plamenih v pristanišču.

ANGLIJA: Angleški letalci so bombardirali Kruppove tovarne v Essenu in Porurje; francoski letalci pa so bombardirali nemške koncentracije za fronto.

Mleko za revne

WASHINGTON, D. C., 10. maja. — Poljedelsko ministrstvo poroča, da bodo mogli po 15. maju kupiti revni prebivalci New Orleansa kvart mleka za pet centov. Prodajalci bodo prodajali mleko po pet centov kvart, dočim bodo dobili za vsak kvart od zvezne vlade po dva centa in pol odškodnine. Ceneno mleko bo mogoče dobiti v petnajstih posebnih prodajalnah.

Rdčemu križu očitajo nedoslednost

WASHINGTON, D. C., 10. maja. — Demokratski senator Clark iz Missourija je trdil v senatu, da skuša Rdeči križ vzbuditi v prebivalstvu vtis, da se bo morala Amerika prej ali slej vmešati v vojno.

Prečital je cirkularje, v katerih opozarja Rdeči križ stiske in tehnike, da jih bodo za slučaj vojne rabili pri armadi in mornarici.

S tem skuša Rdeči križ, — je dejal senator, — ustvariti med ljudstvom razpoloženje, ki nas bo pahnilo v vojno.

Quill o Diesovem odboru

WASHINGTON, D. C., 10. maja. — Michael J. Quill, predsednik CIO unije razvalalec, je obtožil Diesov odbor, da je njegov edini cilj uničiti organizirano delavsko gibanje.

Diesov odbor, — je dejal Quill časnikarjem, — ogroža mir naše dežele ter državljan- ske pravice in svoboščine našega naroda.

Ko je predvčerajšnjim Quill prišel pred Diesovim odborom, so ga vrgli iz dvorane, ker je očital Diesu, da je agent "vojnih lordov."

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam **IZBOLJSATI** LIST, tem, da imate vedno **VNAPREJ** plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za **IZBOLJSANJE** LISTA.

SPLETKÉ NA BALKANU

Kaj bo storil Balkan? To vprašanje je vsem na jeziku, nihče pa ne ve jasnega odgovora. Kakšne bodo posledice nemških, ruskih in italijanskih spletk? V intrigah se posebno odlikuje Nemčija, ki zbežanim balkanskim državam svetuje, jim obljublja ter šuje drugo proti drugi.

Pomaga ji Italija, ki venomer poudarja, da ne želi nič drugega kakor "mir na Balkanu." V splošni diplomatski zaroti igra važno vlogo tudi Rusija, dočim se zavezniki, kakor vedno, obotavljajo in bodo posegli vmes, ko bo zanje že prepozno.

Nemčija je tako razširila svoj vpliv na Balkanu, da se Romunska, Madžarska in Bolgarska skoro brezpogojno pokore njeni volji.

Nekoliko zmede je povzročila rusko-nemška pogodba, in balkanski državni ne vedo, kateri "pokroviteljci" naj vztrezajo, da bo bolje zanje.

Posebno Romunska je na precej težavnem stališču. V okrilju njenih meja je cela kopica narodnostnih manjšin, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z mislijo, da morajo biti zveste in vdane svoji novi domovini. Bolgarska, Madžarska in Rusija čakajo le ugodnega trenutka, kdaj bodo popadle svoj kos.

Zdaj je vse drugače, kot je bilo naprimer pred letom dni. Romunska je bila v zvezi s Poljsko in se je čutila varno pred Rusijo, kajti takratni sovjetski komisar za zunanje zadeve, Litvinov, je ob neštetihih prilikah odločno poudaril, da nima Rusija nobenih napadalnih namenov.

Takrat Nemčija ni bila tako blizu Romunski kakor je danes, in Nemčija je ni nikdar prav posebno nadlegovala ne s pretinjami in ne z obljubami.

Nemško-ruska pogodba je pa vse to hipoma spremenila. Vsled okupacije Poljske je postala Nemčija sosedna Romunske, zasedbo Lvova so pa dospeli Rusi prav do romunskega praga.

Dotedanja Franciji naklonjena romunska vlada se je morala umakniti Nemčiji prijaznemu režimu.

Anglija se je skušala sporazumeti z Bukarešto, toda bilo je že prepozno. Danes je Romunska rada ali nerada pod nemškim vplivom.

Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da sta se pred dobrimi desetimi dnevi sestala romunski kralj Karol in nemški maršal Goering. Tdi dni pred tistim sestankom je bil prišel v Bukarešto nemški general von Toppelskirch in konferiral z romunskimi voditelji ter nemškimi diplomati, štacijoniranih po raznih balkanskih državah. Rečeno je bilo, da se je glede vseh podrobnosti sporazumel s pooblaščenimi zastopniki Bolgarske in Jugoslavije in da je Goering pozneje odobril te ugodne dogovore.

Goering je prodir s svojimi zahtevami, da morajo biti članom železne garde, ki so bili nedavno izpuščeni iz zapora, vrnjene vse državljanske pravice in da mora kraljeva ljubica Magda Lupescu odpotovati iz Romunske. Ta premetena Židovka je namreč kralja Karola popolnoma podredila svojemu vplivu ter se s svojimi intrigami poljubno izpreminjala smer romunske notranje in zunanje politike.

Tako je Nemčija zopet enkrat prehitela zaveznike, kot jih je v zadnjem času že mnogokrat.

FAŠISTI PROTI VATIKANU

Nadaljevanje s 1. str.

Pod "tujimi listi" je smatran vatičanski list "L'Osservatore Romano", na katerega se fašisti že nekaj tednov zelo hudujejo.

Mussolini je naročil svojim generalom, da močno utrdijo mejo proti Franciji. Pod zastave je bilo poklicanih 1,000,000 rezervistov v starosti 26 do 29 let. V Rimu prevladuje ozračje, da bo Italija v kratkem vstopila v vojno.

SMRTNA KOSA

Včeraj je umrla rojakinja Gertrude Tomažević. Rojena je bila v Begunjah na Gorenjskem. Pokojna leži v Stenger Funeral Home, 287 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N. Y. Pokopana bo 15. maja s sveto mašo ob 9. uri v All Saints cerkvi, Thrope Avenue in Thorton St., Brooklyn na Calvary pokopališču. — Mir in pokoj njeni duši; njenim domačim pa naše sožalje.

Mussolini koraka po bridki poti...

Iz Jugoslavije

Gibraltarski škof in tajnik cantenburyjskega nadškofa v Beogradu.

V Beograd sta se pripeljala anglikanski škof iz Gibraltarije, dr. Harold Burkstone in tajnik srbske pravoslavne cerkve v svrhu zblizjenja obeh cerkev. Prihodnje dni bosta prišla v Beograd še dva zastopnika anglikanske cerkve. Iz Beograda bo potovali odposlanci anglikanske cerkve v Sofijo, nato pa bodo oliskali Carigrad.

Poplave so povzročile za pet milijonov dinarjev škode v Somboru.

Izšlo je poročilo o škodi, ki jo je povzročila povodenj v Somboru. Skupno je poškodovanih 400 hiš, 72 pa jih je popolnoma porušeni. Dosele je prijavljena škoda znaša 4,656,000 dinarjev, cenijo jo pa na 5 milijonov, ker še niso došle vse prijave. V prvi vrsti bo pomagali vsaj tistim, ki jim je voda liše popolnoma porušila, poleg tega pa bodo finančno ministrstvo prosili za dolgoročno posojilo v znesku 4 milijonov dinarjev.

Živina poginja od lakote. Po Hrvatskem silno primanjkuje krme za živino. Iz

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja JOSEPH URBANC, ki je v Kanadi. Prosim rojake v Kanadi, ako kdo ve za njegov naslov, naj mi ga sporoči, ako pa sam čita ta glas, naj se mi čimprej mogoče oglasi, ker ga išče njegov oče v starem kraju iz Loke pri Mengšu. Zadeva je za njega zelo koristna, zato naj se mi nemudoma oglasi, ali pa naj se oglasi direktno svojem očetu Jožefu Urbancu. — Valentin Jagodic, Box 4, Noranda, Quebec, Canada. (3x)

Petrinje poročajo, da je v vaši Crkveni Bok doslej poginilo nad sto konj in prav toliko tudi rogate živine. Čez zimo je živina silno zhujsala in postala neoporna za razne bolezni. Tudi po drugih vaseh ni dosti boljše. Sena ni, pomoči ni, siromašni ljudje pa izgubljajo glavne hranilce — živino.

Ciganke okradle bogatega kmeta.

Drzno tatvino zlatnikov in današnjega denarja so izvršile tri prevečane ciganke v Nijemcih pri Vinkovcih na škodo bogatega posestnika Marka Teševiča. Medtem ko sta ciganki Marija in Kata iz Osjeka domačim prerokovale iz kart, se je tretja ciganka Gizela Šarkezi iz Kneževih vinogradov skrivaj splazila v spalnico in ukradla dva velika in štiri male zlatnike ter zvitek bankovcev v skupni vrednosti 8800 din. Orožniki so hitro našle ciganke in pri njih najdeni denar vrtili lastniku.

Ciganska pridiga pri Zagrebu.

Hrvatske oblasti in v zadnjem času posebno "Kmečka zaščita" se trudijo, da bi cigane privadili na normalno in človeka vredno življenje. Nedavno je v nedeljo oznanil župnik pri Sv. Klori v Zagrebu, da bo na dan sv. Jurija proščenje in župni cerkvi v Odrbi, onkraj Save in da bo ob tej priliki tudi pridiga v ciganskem jeziku. Ker biva na ozemlju obeh župnij to je Sv. Klore in Odrbi okrog 800 ciganov, deloma v lastnih hišicah, deloma v šotorih, se je zbralo v župni cerkvi v Odrbi veliko

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner 228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18 St., New York

število ciganov in cigank. Pri dugo v ciganskem jeziku je imel župnik od Sv. Križa, Anton Medved, ki že dvajset let proučuje ciganski jezik in je spisal celo cigansko slovnico in besednjak. Obe knjigi pa sta v rokopisu. V svoji pridigi je župnik navzoče cigane navajal h krščanskemu življenju in jih bodril z ugotovitvijo, da smatra katoliška cerkev tudi cigane za enakopravno narodnost. Med cigani je tudi nekoliko katoličanov, ki so krščeni. Mnogo jih poseduje lastne lesene ali zidane hiše in se udeležujejo v poljedelstvu na lasten ali tuj račun. Ti cigani so se že privadili na kmečko življenje in se popolnoma odpovedali svojem prejšnjemu nomadskemu življenju. Znatno del ciganov pa še vedno živi primitivno na prostem pod šotori. Ozemlje Zagreba proti jugu bi se lahko označilo kot cigansko središče.

Velika družabna afeta v Beogradu.

Beograjsko "Vreme" poroča o aferi, ki je vzbudila v Beogradu veliko pozornost. Zena višjega državnega uradnika je bila aretirana, ker je svoji najboljši prijateljici ukradla kaseto, v kateri je bilo 116,300 din in dragocenosti v vrednosti 16,000 din. Nadežda Jovanović je bila najboljša prijateljica trgovčevi ženi Radi Josiće. Obe sta se obiskovali skoraj vsak dan. Zato ni čudno, da je Nadežda vedela, kje ima njena prijateljica shranjen denar in dragocenosti. Nekega dne je Josićevo povedala svoji prijateljici, da bo šla naslednji dan s svojim možem na sprehod. Nadežda je sklenila, da bo to priliko izrabila in izvedla svoj zasnovani načrt, da se polasti kasete z denarjem. Ko je služkinjo z nekim naročilom poslala iz hiše, je vlomila v omaro in vzela ka-

Peter Zgaga

V majhnem evropskem mestecu je živel židovski krojač, ki je znal tako ukrojiti hlače, da so se prilagale človeku kot da bi bile vlitte ob njem.

Naročil je imel nič koliko. Od jutra do večera je delal in še pozno v noč, pa še ni mogel zvršiti svojega dela.

Vsled tega so naročila zaostrala za cele tedne in mesece.

Tudi ugledni državnik je naročil hlače pri starem židovskem krojaču.

Čakal je teden, čakal je dva, ker jih pa le ni bilo, jih je kupil drugod.

seto. Ko je pozneje odšla, se je tako obračala, da služkinja ni zapazila kaseto. Josićevo je kmalu odkrila tatvino. Sprva je padel sum na služkinjo. Preiskava pa je dokazala, da služkinja ni more biti tatica. Nadaljne poizvedbe so nato dognale krivdo Nadežde Jovanović in so pri njej tudi našli ukradeno kaseto. Skrila jo je v kovčegu, ki ga je spravila pri hišniku. Jovanovićeva je pri zaslišanju s solzami v očeh izpovedala, da je nujno potrebovala denar in zato ukradla kaseto.

Morilec inž. Krajišnika prijet.

[Dne 23. apr. so v Han Pijesku aretirali morilec inž. Krajišnika, v očebi Andreja Tutiča iz Bajne Bašte, ki je bil gozdni manipulant tvrde Dimitrija Stefanovića v Olovu. Tutič je zvečer prišel v Han Pijesak, kjer se je v tankašnem hotelu sestel z nekim logarjem, čigar imena v interesu preiskave še ne povedo. Logar je obljubil Tutiču bogato nagrado, če ubije Krajišnika. Kmalu zatem je Tutič res skušal izvršiti zločin, pa ni imel potrpljenja, da bi počakal inž. Krajišnika. Naslednji večer je Tutič ponovno čakal na Krajišnika in okrog 1. ponoči pričakal inž. Krajišnika in učiteljico Mirko Bakovića. Krajišnika je do smrti ustrelil, učiteljico pa hudo rani. Tutič je priznal svoj zločin. Orožniki so zvedeli, da se je Tutič par dni prej sukal okrog šole. Nadalje so ugotovili, da se od tiskih čevljev, najdeni na kraju zločina popolnoma ujema s čevlji Tutiča. Stanje ranjene učiteljice, ki leži v sarkajevski bolnišnici, se je poslabšalo in se boje, da ne bo prebolela.

Po enem letu pa prinese Žid hlače k njemu.

— Kaj, šele zdaj? — Po enem letu? — se začudi državnik.

— Da, sam priznam, da je dolgo trajalo, — odvrne Žid.

Državnik pa hoče poudariti svojo državniško modrost in pravi: — Bog je v šestih dneh svet ustvaril, ti si se pa celo leto s hlačami zamudil.

— Da, prav imate, — mu odgovori Žid. — V šestih dneh je Bog svet ustvaril. Kar malo naokrog se ozrite, pa se boste prepričali, da naglica nikjer ni dobra. Svet se na vseh koncih in krajih pozna, da je bil prehitro ustvarjen. Zdaj pa moje hlače pogledajte! Hlače so izborno dovršeno delo, dočim svetu še presneto dosti manjka do popolnosti.

Iz Haaga prihaja zelo zanimivo poročilo.

Holandska kraljica Vilhelmina je v velikem strahu, ker nacija ogrožajo njeno državo.

V tiskih išče človek pomoči, in tudi kraljica Vilhelmina je prosila za pomoč, pa veste kaj?

Italijanskega kralja Victorja Emanuela.

— Zanašajoč se na velikodušnost vaše kraljevske rodbine, — mu je pisala, — se obračam na vas s prošnjo, da zastavite ves svoj vpliv in odvrnete od Holandske nesrečo, ki ji preti od Nemčije.

Zli se, da se kraljica ni obrnila na pravi naslov.

Kajti v današnjem fašističnem svetu je prvi Hitler. Potem ni dolgo časa ni, nato pride Goering. Za Goeringom pridejo Goebbels, Himmler, Hess in Braunschicht. Potem ni dolgo, dolgo ni. Nato pride Mussolini. Za Mussolinijem je zopet velika praznina, potem so kupi razne nesnage, potem pa zopet dolgo, dolgo, dolgo ni in šele nazadnje, prav nazadnje bi mogoče prišla prošnja na določen naslov.

V soboto so odprli v New Yorku svetovno razstavo.

Letos se nadajo boljsega obiska in večjih dobičkov kakor lani. Vstopnina bo nižja in frankfurtarji bodo večji.

Dve še obstoječi slovanski državi ne bosta na razstavi zastopani: Rusija in Jugoslavija.

Zastopani bosta pa dve slovanski državi, ki ju ni več: Čehoslovaška in Poljska.

V četrtkovi številki sem čital dopis hrvatskega rojaka Georgea Kovachica iz Clevelanda.

On ima lepo brivnico na St. Clair Avenue skoro nasproti Slovanskemu domu. Kadarkoli sem v Clevelandu, mi začne brada bujno poganjati. Sam ne vem iz kakšnega vzroka. Skoro bi rekel, da je moč preveč. Če že ne vsak dan, moram pravzgotovo vsak drugi dan k brivcu.

Mr. Kovachic je dober mojster brivne in glavnika.

Tako me je pa zrihtal, da me je navzile starosti in polomljenosti marsikatera pogledala. Kakor pravijo Škofjelčanke, bi tudi jaz lahko rekel sam o sebi: — Tako sem bil pa lep, da se mi je kar sitno zdelo.

In še nekaj mi je ugažalo pri Mr. Kovachicu: On je prvi Hrvat, ki ni z menoj o politiki govoril.

Baš vsled tega ga vsem cleveandskim rojakom in vsem tistim, ki pridejo v Cleveland na obisk, prav toplo priporočam.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	—	—	\$ 2.30
200 Dinar.	—	—	\$ 4.40
300 Dinar.	—	—	\$ 6.50
400 Dinar.	—	—	\$ 8.50
500 Dinar.	—	—	\$10.25
1000 Dinar.	—	—	\$20.—
2000 Dinar.	—	—	\$39.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne redno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzamite več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : POTNIŠKI ODDELER : :
216 West 18th Street, New York

AGENCIJE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSE PLOŠČE. — PISARJE ZA CENKE: J. MARSHALL, INC. 483 W. 42 Street New York

Kratka Dnevna Zgodba

IVAN CANKAR:

VEČERNA MOLITEV

Ko mi je bilo deset let, sem privikrat dvomil, da je Bog smiljen in da posluša človeka. Kadar kliče k njemu iz ranjenega srca. Molil sem dolgo v noč, zdelo se mi je, da sem Bogu bližji nego kdaj in da gledajo naravnost name njegove očetuške oči. Naposled sem v molitvi zaspal; ko sem se vzdramil, ni bilo tolažbe iz nebes in še grenkeje je bilo življenje.

Deset let kasneje je moja mati obvela. Takrat sem bil tako dozorel, poln spoznanja in učenosti, kakor so vsi dvajsetletni fantje. Ni je bilo sence, ki bi jo z lahkoto ne bil obsončil; vse je bilo v meni dovršeno, do kraja dognano, za zmerom utrjeno. Edini moj dvom, edina moja skrb in nadloga je bila ženska. Da me je kdo vprašal, če zahajam k maši in k spovedi, če molim zvečer in jutraj, bi se mi bil smejal. Moj ponos je bil, da sem šolsko mašo zaznamoval in da na cesti nisem pozdravljil kathehta. Moje srce je bilo težko, moja glava polna skrbi, moja suknja prosajna ali rekel sem si: "Kaj mi vsakdanje dosegel sem spoznanje." Trese sem se od miraza in žalosti, oči so me skelele od pritanjenih solza, ali zapisal sem besedo: "Kralji v eunjah."

Tako je bilo ob istem času, ko je moja mati obvela. Ko sem bil razumen dvajsetletni fant, sem takoj vedel, da bolezen ne bo kmalu pri kraju in da se bo treba pripraviti. Zato sem zbral svoje pesmi in sem jih prodal. Računal sem, ne vem zakaj, da vstane mati čez poldrugi mesec, ne prej, ne pozneje, da vstane, nisem dvomil.

Minil je teden, minilo jih je troje. Ko je minil tretji teden, v soboto zvečer je bilo, je mati počasi okrenila glavo in mi je pogledala v obraz z veselimi očmi.

"Ali si molil nocoj?"

Tudi jaz sem jo pogledal tako veselo, kakor pogleda do rasel človek neizkušena, ljubezniva otroka, ter sem jo pobožal po licih, ki so bila vroča in potna.

"Molil sem, mati."

Tako kaže do rasel človek neizkušena otroku.

Zatlenila je oči; odel sem jo do vratu in sem po pristih stopil iz hiše.

Zunaj je bila topla, tiha jesenska noč, zvezde so sijale; toliko jih je bilo, da sem od žarke svetlobe komaj razločil sinje nebo samo. Kakor sem gledal, se je bočilo to svetlo nebo zmerom niže ter se je v nedoglednosti razmikalo na obzorju; in zdelo se mi je, da se vzpenjam v bleščeče nizave sam, da se moje noge ne dotikajo več trde zemlje.

[Bolestni vzdih se je oglasil iz sobe. Stopil sem v vežo in sem tibo odprl dur. Mati me je pozdravila z očmi, ki so bile čiste ali tako trudne in vdane, da me je izpreletelo do srca. Na miži je gorela sveča; dremotna luč je sijala na materin beli obraz.

"Kod si hodil, da te ni bilo tako dolgo? — Ali je že blizu jutro?"

"Zgoden večer je še, mati."

"Zunaj je dež — trkalo je na okno..."

"Lep večer je zunaj, vse zvezde svetijo."

Mati se je zamislila.

"Zdaj sem kakor na drugem svetu. Meni sivo jutro, vani zlat večer; meni jesenski dež, vam zvezde nebeske. Dajte ste od mene, komaj še vas vidim..."

"Nasmehnila se je.

"Ali veš, kam gre moja pot, da ste že tako daleč od mene in da vas komaj še vidim?"

Strmel sem vanjo in v obraz mi je puhnilo kakor led.

"Kam mati?"

Govorila je počasi in tako tiho, da sem jo komaj slišal in razumel, ko sem se sklanjal glavo k nji, lice do lica.

"Ali še veš, kako sva takrat hodila v Ljubljano in kako sva se poslovila? Gazila sva sivo blato; dež je lil, da sva se stiskala pod dežnik, premočena pa sva bila obadva. Nič nisva govorila, beseda na ustih bi bila solza v očeh. Sredi poti sva se poslovila; meni je bilo poldrugo uro nazaj do doma, tebi toliko do mesta. Stala sva na blatni cesti in sva se držala za roko. Meni je bilo takrat v mislih, da bi se tako poslovila od tebe, kakor se poslovljajo mestni ljudje, da bi te poljubila; pa me je bilo sram. Samo adijo sva si rekla, še v oči si nisva pogledala. Ti si vzela dežnik, jaz pa sem se vsa ogrnila v isto sivo ruho, ki je bila težka od dežja. Ko sva bila že daleč, sva se okrenila obadva hkrati. Stala sva dolgo, nič si nisva zaklicala, nisva se ganila..."

Ali veš, kam je držala najina pot, ko sva šla dalje, obadva zasoljena, upognjena, trudna? Tja je držala najina pot, odkoder ni več poti nazaj — in obadva sva vedela, kam drži najina pot. — Kar sem takrat občutila, da je končana ta težka pot, hvala. Usmiljenost."

Pokleknil sem pred njeno posteljo, njene roke sem držal v svojih. Mati je mirno spala, njene ustnice so bile nalahko odprte, njena lica so bila čista in bela, vsa deviška. Spala je, zdaj pa se mi zdi, da je slišala vse moje besede in mi, moja zadnja večerna molitev.

Deset let je bilo, da nisem molil: tisto noč sem klečal in sem sklenil roke in sem klical Boga. Trepetaje sem ga klical, vsemogočnega, klical sem ga do jutra. Ob belem jutru sem naslonil gavo na blazino in sem zaspal ves utolažen in veren.

Tri tedne po tistem večeru je mati umrla. Ko sem jo poljubil na mrtve ustnice, ki so

bile še mehke in gorko, ni bilo nič žalosti v mojem srcu. Bila je strašna misel, ki mi je ležala v prsih trdo in težko, kakor črn kamen. Bog me je ogoljufal za molitev in vero, Bog je prelomil besedo. —

Ponoči sem bdel sam ob njeni postelji. Roke je imela sklenjene na prsih, tik ob njenem vzglavju je gorela sveča. Vzel sem papir, da bi jo risal, kakor se mi je roka trela. Ko sem gledal dolgo in mirno na njene ustnice, so se odpirala vrata moje duše in izlila se je nanjo svetloba iz nebes. Materine ustnice so se smehljale; v tistem smehljaju je bila moja večerna molitev in plačilo zanjo. Bog jo je slišal ter jo uslišal po svoji modrosti.

Jugoslovanska šola v Hoboken, N.J.

Ker je v Hoboken, N. J. slovenska, hrvatska in srbska naselbina zelo velika in močna, se že dolgo časa pojavlja potreba po šoli, v kateri bi se tukaj rojeni otroci naših naseljenecv mogli učiti jezika svojih staršev.

Da tej potrebi odpravimo, je Hrvatsko Podporno društvo v Hoboken, N. J., dalo na razpolago svoje prostore za tako šolo.

Šola se prične v nedeljo 2. junija 1940 v prostorih goričnega društva na 112 Park Ave., Hoboken, N. J. kjer bo otroke v srbo-hrvatskem jeziku poučevala vsako nedeljo od 10. do 12. dopoldne, Miss Mary Vidošić, ki je v Hobokenu dobro znana med našim narodom, ker je skozi 11 let bila v inozemskem oddelku zaposlena pri Jefferson Trust Co. v Hoboken, N. J.

Čitatelji se tem potom opozarjajo, da pošljejo v to šolo svoje otroke, ako žele, da se nauče hrvaškega in srbskega jezika.

STANOVANJE po 3 in 4 sobe s kurjavo, vročo vodo, električno razsvetlavo in s kopelmi v lepem kraju po \$27.00 in do \$35. — Vprašajte: Superintendent, Apt. 6, 403 W. 18th St., New York, N. Y. (6x)

Razne vesti.

GLEDALIŠKE VABE V AMERIKI.

Gledališča v Ameriki so v hudi krizi. Niti veselja in še manj seveda kakšna resna drama ne privablja občinstvo v zadostni meri. Gledališki ravnatelji si belijo glave, kako bi temu zlu odpomogli. Ne skrbijo pa za dobre igre in dobre izvedbe, temveč si izmisljajo najbolj nenavadne vabe.

V nekem newyorškem gledališču je ravnatelj sporočil, da bo dvanaest obiskovalcev parterja, ki bodo kupili v naprej določene karte, smelo v garderobi osebno obiskati svojega najljubšega igralca ali igralko. V nekem drugem gledališču so imeli vsi imetniki parternih sedežev glavnega igralca pobarati za avtogram in so ga tudi dobili. To veselje pa ni trajalo dolgo, kajti končno se je igralec naveličal in je izjavil, da ne bo dajal nobenih avtogramov več. V nekoliko dneh je prepotil, kakor je povedal štiri urajee, da je lahko dovolj hitro izpolnil vse želje glede avtogramov.

AVTOMATIČNI TANKI ZA BENCIN.

V Združenih državah navedajo novo vrsto tankovnih postaj za bencin. Na prvi pogled se ne razlikujejo od običajnih tankov. Na sprednji strani pa imajo celo vrsto odprtih, v katere mečeš denar kakor v druge avtomate.

Za oddajo bencina in olja ima naprava dve cevi, čim vržeš kovance v to ali ono odprtino, se cev s tekočino, ki jo želiš, odpre in iztoči ustrezajočo množino tekočine. Ohrniti je treba samo pipo. Razen tega se avtomatično odpirajo tudi cevi za vodo in zrak, ki ju dobi odjemalec na ta način brezplačno na razpolago, in sicer zrak za polnitev gumastih obročev na kolesih. Končno se odpre tudi omara, ki vsebuje vse potrebno orodje za popravila. Seveda je vsako orodje pritrjeno na verigo.

MOŽ S 24 ZAROČENKAMI.

Pred nekoliko leti je v Budimpešti umrl baron Evgen Scotti, ki se je ponašal, da je imel 31 zaročenk, ne da bi se pri tem spri s paragrafi. Sedaj je dobil učenca, ki je bil na najboljši poti, da prekosi njegov rekord. Morda ga bo nekoč pozneje.

Nazivlje svojih mladosti se je neki Julij Molnar ponašal namreč že s 24 zaročenkami, toda štiri in dvajseta je njegovi karieri napravila za dolgo neuden konec. Stvar je umiljiva, kajti med tem ko je

Scotti svoje zaročenke povedel pred poročnega uradnika in jim za dobro odškodnino priskrbel zveneče ime, je imel Molnar navado, da je svoja dekleta nezvesto zapuščal, potem seveda, ko jih je pošteno obral.

Sodna razprava ki se je vršila pred nekoliko dnevi in na katero je prišlo samo osem njegovih žrtev, se je končala s svojevrstnim prizorom. Ko je državni tožilec našel seznam Molnarjevih grehov in zahteval trdo kazen, se je obrnil predsednik do neutolažljivih zaročenk in jih vprašal, kakšno kazen si želijo za brezvestnega zapeljivca. Končaj je izrekel svoje vprašanje, se je oglasil iz kopice obupan ženski klic: "Dajte mu iztakniti oči!"

Sodnik je menil, da te kazni madžarska zakonodaja že 300 let ne pozna več. Končno so se osleparjene zaročenke zadovoljile s tem, da je moža obsodil na 4 leta ječe.

LOFOTSKA ŽELEZNICA.

Mesto Narvik, ki je bilo prošle dni in je še danes v središču svetovnega zanimanja, je otrok moderne železarske industrije. Živi od rude in železnice, ki to rudo prevažajo železnih gora okrog Kiruna proti atlantski obali. Tako je umiljivo, da obstoji mesto prav za prav šele od leta 1902, kajti od tistega leta prihaja lofotska železnica z mnogimi tovarni preko mostov in skozi predore z gora; da bi slovit rudo iz švedske in norveške Laponske iztovorila v Narvik.

Druga končna postaja te železnice je mesto Lulea ob Botniškem zalivu. Ta veja obstoji že od leta 1887. Da so zvezo z Narvikom zgradili šele petnajst let pozneje, ni čudno, kajti rešiti je bilo treba mnogo težkih tehničnih vprašanj. Z večnim ledom pokriti gorski masiv Fegernesijeji ji je bil glavna in skoraj nepremagljiva ovira. Navzile temu je bilo treba to vprašanje rešiti, kajti narviška luka po službi Zališkega toka tudi pozimi ne pozna ledu, medtem ko je dosti južneje pristanišče Lulea po navadi zaledenelo še daleč v april. Meseci od septembra do maja so zato veliki čas Narvika. Vsak dan se pripelje v tem času 17 do 18 vlakov z železno rudo. Vlaki se vijejo skozi predore in nad pogostoma previsnimi stenami do konca Lofotskega fjorda.

Vsak teh vlakov ima 38 ali 39 vozov, a vsak takšen voz pelje po 35 ton rude. Od l. 1934 dalje so ti prevozi rude stalno naraščali. Dotlej so znašali še 2.5 milijonov ton, leta 1936 že 5.7 milijonov ton, na zadnje celo 6.5 milijonov ton.

Po zadnjih poročilih so Norvežani lofotsko železniško progovo, ob kateri se Nemci iz Narvika umikajo proti Švedski, na različnih mestih razdeljali v sedanjih razmerah ni upati, da bi jo bilo mogoče v doglednem času popraviti, za to je prevozov železne rude preko Norveške konec. To je v ostalem neprijetno tako za Nemce, ki so odtod dobivali glavno množino rude, kakor za zavoznike, ki pa imajo pač še druge možnosti, da se založijo z njo. Za Nemce prihajajo v poštev sedaj samo prevozi preko Lulea, vendar pa le v zelo omejenem obsegu, če niti ne upoštevamo ovire, ki so jim jo postavili zavezniki z minskimi zaporami v Ralskem morju samem. Tudi Švedska sama v sedanjen položaju brčkone ne bo hotela preveč pospeševati izvažanja svoje rude v Nemčijo.

LENI SNUBAČ.

Znanost o življenju v morju je rešila pred kratkim zanimivo skrivnost. Doslej nam

Poučni spisi

ANGLJSKO SLOVENSKO BEKILLO. Sestavlil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjižico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjižici so vsa pojasnila in zakoni za naseljene. Cena 35c.

BENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denaral problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis o denarju. Cena 50c.

DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal Sebastijan Knedip. 240 strani. Cena \$1.25

DOMAČE ŽIVALI. — Spisal Damir Feigel. — 72 strani. Cena 50c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50

Zelo koristna knjižica za vsakega živinozdravca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike. GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slik. Cena \$1.—

KOKOSJEREJA. Sestavlil Valentin Razinger. 62 strani. Broš. Cena 50c.

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban) Vez. Cena .75c.

KNJIGA O POSTOJNEM VEDENJU. 111 strani. Cena 50c.

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30c.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. 8 slik. 163 strani. Knjižica za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c.

NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani. Cena 50c.

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavce. 224 strani. Broš. Cena .25c.

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... Knjižica je namenjena v prvi vrsti za stavbo, umetno in strojno ključavničarstvo ter železnice. Cena \$1.—

ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJARI. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Pojedini in natančni opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str... Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjižica toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije. Cena 50c.

SLOV.-ANGLJSKI IN ANGLJSKO-SLOVENSLOVAR. 148 strani. Cena 90c.

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavlil Dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena \$1.25

UČBENIK ANGLJSKEGA JEZIKA. 295 strani. Cena \$1.—

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena \$1.—

VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavlil H. Podkrajsek. — 437 strani. Cena \$1.—

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti; burke in šaljivi poskusi; vedeževalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena .25c.

KNJIGARNA

"GLAS NARODA"

216 West 18th STREET NEW YORK

reč ni vedela, kako se vedejo sipe, kadar so zaljubljeni. Dolgo so si raziskovali o tem bolili glave. Končno so prejeli odgovor, ki jih je precej presenetil: sipe se v zaljubljenosti namreč sploh nič ne "vedejo."

Gospod sipec je tako len, da se za dame sploh ne zanima. Nekega dne, ko ga obide občutek nekakšne poveladi ali maha, izgubi eno svojih lovk, kakor da bi bila rokavica. Ta

lovka gre potem sama na potovanje in ta ali ona sipa ženskega spola jo ujame ter uporabi, kakor ji vzeleva nagon. Potem izgrebe v tla jamo in varuje 50 dni jajca, ki jih je izlegla ter pokrila z lovko. Končno se iz vsakega jajca izvali zelo majhna sipa, ki pa hitro rase. Gospod oče o vsem tem ničesar ne ve, ne zanima se in mu je edina skrb ta, da bi kmalu dobil spet kaj "podbobe."

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvirajemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE PROMENAM GORI AŽI DOL

NUJNA NAKAZILA IZVIRAJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO GL

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (HAYES BUILDING) 30 W. 14th ST. NEW YORK

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINE... ZNANSTVENI... RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE... SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... LTD.

Knjigarna Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St. New York

50 centov 160 strani 8 slikami

Gozdar Anton

Roman: Spisal L. G. — Za "Glas Naroda" priredil X. X.

1

PREDGOVOR.

Mirza, mirna decembarska noč leži nad Logom, majhno gorsko vasico. Zasnežene gore se jasno odražajo od temine nebesne modrine, s katere pomežikuje v dolgo ozko dolino nešteto zvezd. Sreč leži vsepovsod. Pod njim se krivijo veje, pod njegovo odejo se plašno stiskajo lesene hišice.

Reka drvi in poje svojo pesem v noč. V daljavi zategnje- no zalaja pes.

Po vasi stopa nočni čuvaj, suhoten, še mlad človek, zavrt v dolgi plašč, z zavijanim ovratnikom. Na glavi ima ogrom- no kučmo, izpod katere je videti le dvoje oči, zabrekel nos in zmršene brke. V orokavični desnici drži dolgo helebardo, levice pa stiska v žep.

Ustavi se pred majhno hišico, čije streha se na enem kon- cu dotika skoro tla. Potrka na zadnje izmed treh oken. Nič. Potrka v drugič. Tudi nič. V tretje pa udari s pestjo da bi kmalu steklo zdobil.

V notranjosti se nekaj zgane. Slišati je ropotanje stola. Okno se malce odpre in zaspan glas vpraša: "Kdo je?"

"Jaz sem, Pavle! Odpri, dekle, samo za hip. Saj bom zdrgetal mraza in dolgočasja."

"Kaj praviš?"

"Malo povasoval bi rad."

"Le kaj ti ne trešči v glavo," se razjezi dekle. "Tride- set let že imaš na grbi, pa te še ni srečala pamet. Jaz naj bi v tem marazu v sami srajci ob odprtem oknu?"

"Pa se obleci!"

"Ja, pa se kaj? Le pojdi, si že opravil."

Pavle se kisto zareži, nato se pa odpravi naprej, kot da bi se nič ne zgodilo. "Le čakaj, še prosila me boš," mrmral.

Konci vasi despe do precej velikega posestva. Marof imenovanega. Eno nadstropna hiša, hlev gospodarska poslo- pja. Ni posebna bogatija, toda Pavle bi bil zadovoljen, če bi na Marofu gospodaril.

Sicer je pa tukaj skoraj vsakdanji gost. Z domačim sinom petindvajsetletnim Froncom sta prijatelja. Tukaj prebiva s starši in s svojo triletno polsestro Marijo, otrokom iz drugega zakona.

Pavle nekoliko zavida Francu, kajti večkrat si mi-li, ka- ko prijetno bi bilo tukaj stanovati z mlado ženo, tako, ka- kršni je bil bas prejel potrkal. "Toda, kam blodite misli? Pavle je bil ubog hlapec, ki je povrh vsega vršil še službo no- nega čuvaja, da je prisluzil kar krajevec. Pri delu tako ali tako vedno dremal, je bil odločil njegov gospodar, podnevi se potemtakem dovolj naspi, čemu bi ne bil za čuvaja?"

Ozira se naokrog in opazi sredi strehe črno kopno plos- kev. Hm, čudno, prej je gledal v tisto smer, pa je ni videl Ploskev se širi in širi, sneg se pa kar vidno taje pred njo.

"Sneg da bi se tajal?" pomisli Pavle. "Zdaj? Sredi zime? Vse prej, nego to." Iz ploskve se dvigne nekaj be- lega, dimu podobnega. Trenutek pozneje šine ognjen jezik proti nebu.

"Gori! Gori!"

Grozen krik preseče mirno noč.

Pavle skoči preko ograje k hiši in začne s helebardo udar- jati po zapahnenih vratih. Notri se nič ne gane, le v hlevu postaja nemirno. Verige rožljajo in govedo žalostno muče.

Še nekajkrat udari Pavle po vratih, in ko se mu zazdi, da sliši znotraj ropot in glasove, zdviga po cesti.

"Gori! Gori!"

V hišah postaja živahno. Opaziti je beganje luči. Okna in vrata se odpirajo.

"Križi božji! Kje gori?"

Čuvajev klic dobiva v stoterih grlih hripav odmev. Po par minutah je vsa vas na nogah. Ljudje divjajo proti po- goršču. Medtem je bil ogenj objel že vso streho in začel izžati po sosednjih poslopjih. Toda vrata so še vedno zaprta.

"Kje je gospodar? Kje gospodinja? Kje je Franc?" grmi okrog gorečega poslopja.

"Sveti Bog! Pomagajte! Vdrite vrata! Razbijte okna!"

Trije kmetje privlečejo od nekod debel drog in se zalet- e z njim v vrata. Butnejo dvakrat, trikrat. Vrata se vdajo.

Nekaj jih skuša stopiti v notranjost, toda dim je pregost.

Tedaj se oglasi iz gornjega nadstropja krik.

"Pomagajte, pomagajte. Oče in mati bosta zgorela!"

Pri oknu stoji Frone, držeč sestrico v naročju.

"Skoči!" kriče ljudje, ki pripeljejo od nekod lojtrski voz. na debelo naložen s senom. "Skoči! Izpusti otroka! Ujeli ga bomo!"

Toda fant se ne zmeni za nobeno besedo. Za noben nasvet. Kmetje uganajo, da so stopnice najbrž že zgorele. In res skozi dvoje oken začno sikati plameni.

Fant pritiska k sebi otroka in kriči:

"Rešite očeta in mater. Rešite ju!"

"Noče skočiti," pravi postaren kmet župniku. "Otroka in samega sebe bo ugonobil! Vi mu zakličite, da sta oče in mati že zunaj!"

"Mir," zapove župnik ljudem. "Mir, da me bo slišal." Nato zakriči: "Frone, skoči! Očeta in matere ni več v hiši!"

Vzklík veselja se izvije iz fantovih prsi. Stopi na okno. privije otroka tesno k sebi in skoči na voz.

Vse se rine k njemu. Ko se izkoplje iz sene, opazijo, da ima na sebi samo irhovice in kratko srajco. Otroka pa še vedno pritiska k sebi.

"Kje je oče kje je mati?" vpraša s tresočim glasom, tre- petajoč po vsem telesu. Toda nihče mu ne odgovori. Le nemo buljijo vanj.

"Kje je oče? Kje je mati?" ponovi Frone.

Tedaj stopi k njemu župnik, rekoč:

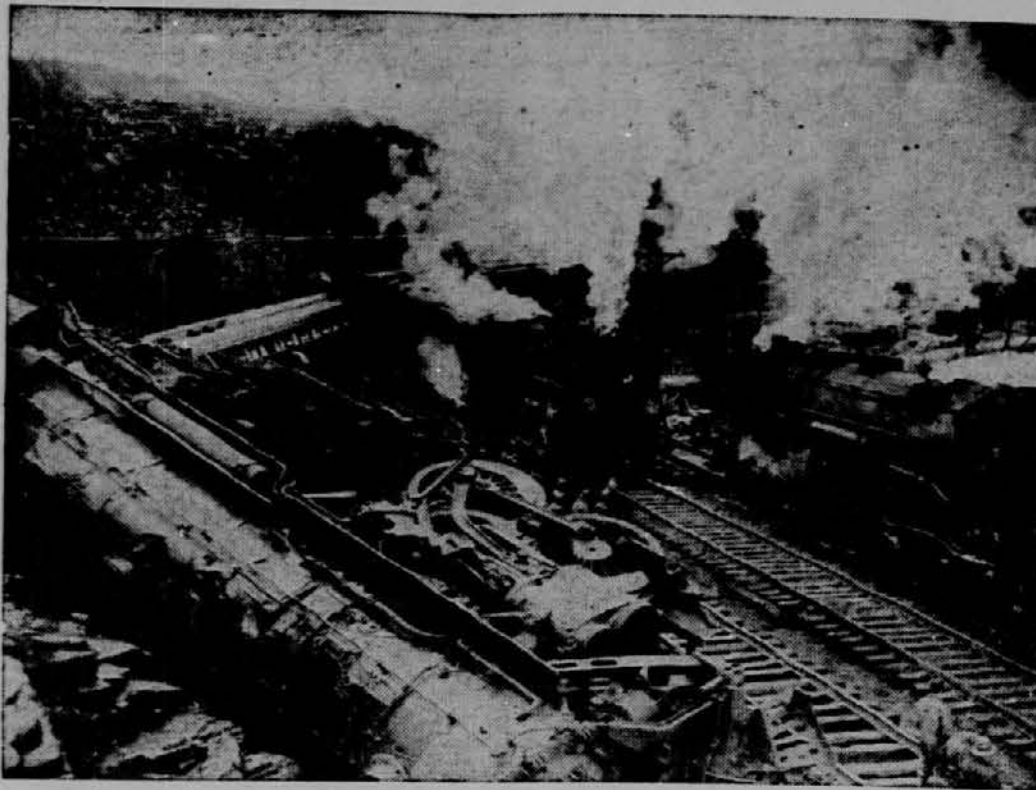
"Pogum! Vsi smo zapisani smrti. Smrt je le prehod v boljše življenje. Tam gori v nebesih je Bog..."

Župnik pa ne more skončati svojega tolažilnega govora. Fant ga ježno sune v stran in zakriči:

"Zdaj ne potrebujem nobenega Boga! Zdaj hočem očeta. Mater hočem!"

(Nadaljevanje prihodnjik.)

ZOPET ŽELEZNIŠKA NESREČA V NEW YORKU

Prizor v Little Falls, N. Y., kmalu zatem, ko je skočil brzovlak s tira. 30 ljudi je bilo ubitih, ranjenih pa nad 50. — Železniška nesreča se je tudi pripetila sinoči na postaji Port Jervis, N. Y., kjer je vlak, ki je vozil izletnike na newyorskó Svetovno razstavo, zadel v nek drugi vlak in je bilo pri tem ranjenih najmanj 250 oseb. K sreči ni bil nikdo ubit.

Raznoterosti

FAREORSKI OTOKI.

Nedavno je zasedla Faroerske otoke, ki so danska last, angleška vojska, ki je sklenila ostati tam tako dolgo dokler ne bo konec nemške invazije na danskem ozemlju. Ti oto- ki slovijo v prvi vrsti zaradi donosne ovčjereje. Ovece so se na otokih hitro udomačile. Gojijo dve vrsti ovac: črne in bele. Obe vrsti dajeta izvrst- no volno in dobro tolsto meso.

Faroerski otoki ležijo okoli 300 km oddaljeni od Škotske in približno 500 km od Nor- veške. V celoti štejejo 35 oto- kov, obljudenih pa je samo 17. Nekatere pokriva skoro vedno gosta megla, drugi pa so izpo- stavljeni močnim vetrovom. Nekatere so celo kameniti. Na

teh se od časa do časa izkr- cavajo ribiči.

Danci so se na Faroerskih otokih umeli okoristiti z mlini na vodo, katerih je zaradi mnogih slapov v tej deželi obilo. Na tem otočju so tudi iz- vrstni pašniki sredi katerih so uredili vzorne kmetije.

Vegetacija na Faroerskih o- tokih ni posebno ugodna. Nji- ve rodijo slabo žito. Mnogo pa je tod okoli morskih ptic. Ljudje živijo ponajveč od vol- ne. Ženske skandinavskega ra- nega tipa pletó nogavice, ki veljajo za najboljše in najtop- lejše svoje vrste na svetu. Pred Danci so bili na Faroers- kih otokih Angleži, ki bodo pač ostali njih gospodarji do konca sedanje vojne.

in izdatki pa so bili zaman, po 11. predstavi so morali z upri- zoritvami končati in skupna izguba je znašala najmanj 90 tisoč dolarjev.

PONAREJENA SREČKA.

V neko loterijsko kolekturo v Anverzi je prišel neki tujec. Pokazal je srečko in vprašal, ali je kaj zadel. Kolektor je pogledal v seznam, ugotovil, da je srečka zadel 10.000 frankov. Ko je mož odšel, je dobil kolektor pomisleke. Po- gledal si je srečko natančneje in je z žalostjo ugotovil, da je ponarejena. Hitro je zaprl lo- kal in stekel proti policiji. Nu- po poti je zagledal tujea, ki je mirno sedel v neki kavarni. Tujec je bil videti nemilo pre- senčen, ko je čul, kako je s st- varjo. Rekel je, da je sreč- ko na cesti kupil od nekega reveža, ki je trdil, da je v de- narni zadregi. Ker je takoj vrnil dobiček, so mu to razlago verjeli.

NAJČEŠČE IME.

Ugotovili so, da je Ana v ci- viliziranem svetu najčeseč ime. Razširjeno je enako v slovan- skih, kakor germanskih in ro- manskih deželah. Izračunali so, da je nič manj nego 94 mi- lijonov žensk, ki se tako ime- nujejo. Drugo najčeseč krst- no ime je Marija. Marij so na- šteli kakih 91 milijonov.

S 15 LETI V LETALU.

V spopadu med zavezniški- mi in nemškimi letali se ved- no znova omenjajo nemška Messerschmidtova letala, ki slovijo zavoljo svoje izvrstne konstrukcije. Graditelj teh letal je danes 41 letni profes- sor William Messerschmidt, ki spada navzlic svoji relativ- ni mladosti, med veterane le- talstva in sicer zavoljo tega, ker je že v svojem 16. letu, to- rej pred svetov. vojno krmari- letala. Spadal je tedaj k tako imenovanim "rhonskim Indi- janceem" ki so se že tedaj, ko še nihče ni jemal tega športa resno, na pobočjih Rhona ba- vili z jadralnimi poletji.

Pri tem si je polastil obsež- no tehnično in aerodinamično znanje, ki nm je pozneje, kot graditelju zelo hitrih letal iz- borno rabilo. Leta 1915 je po

★ knjiga, ki Vas bo zanimala!

OPOMBA: Knjige označene z ★, so v platnu vezane.

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

risbah svojega učitelja Har- tha ki so ga pozvali v vojno službo, zgradil jadrarno leta- to dni pozneje sta učitelj in učenec zgradila prvi aparat ti- pa Harth-Messerschmidt. Pr- vič pa so na mladega Messer- schmidta postali v javnosti pozorni, ko je z novovrstno konstrukcijo dosegel znatne uspehe pri tekmi jadrarnih le- tal na Rihonu leta 1922. Na- slednje leto je z za prtim leta- lom izboljšal tedanji višinski rekord.

Čim je Messerschmidt, ki je študiral na visoki tehnični šoli v Monakovem, prejel inženir- sko diplomu, je ustanovil svo- jo lastno družbo za gradnjo le- tal v Augsburgu. V svojem programu je imela ta družba gradnjo lahkih motornih letal. Pozneje se je ta družba zave- zala z bavarskimi letalskimi delavnicami v Augsburgu, ki jih Messerschmidt danes vodi kot ravnatelj in glavni kon- struktor.

MANJ NESREČ ZARADI KRATKIH KRIL.

(Prometna statistika, ki so jo pred kratkim objavili v Wash- ingtonu, ugotavlja nepričako- vano zvezo med žensko modo in številom prometnih nesreč. Odkar nosijo ženske krajša krila, število teh nesreč naza- duje in sicer tem bolj, čim krajša so krila.

ČE ŠE NE VEŠ. ZDAJ IZVEŠ:

Ila cenj pariški "Petit Pa- risien" nemške izgube na Nor- veškem dosegle na 17.000 mrt- vih od tega števila je našlo 14.000 vojakov smrt baje v morju;

da so angleški mornarji v borbah pri Narviku zajeli nem- skega kapitana Otona Scharfa poveljnika znanega prekomor- nika "Europa."

Ila razpolaga turška vojska s 40 divizijami; da pripravljata madžarska vlada uredbo, ki bo določila vsak mesec dva dneva za zbi- ranje starega železa;

da je angleška vojna mor- narica naročila v Avstraliji 12 tisoč reševalnih čolnov naj- močnejšega tipa

da se je draginja zaradi voj- ne največ povečala v Belgiji, kjer so cene poskočile skoro za 40 odstotkov;

da je Botniški zaliv še ved- no pokrit z ledom in da bo po njem letos mogoča plovnba tri tedne pozneje, kakor običajno;

da ni bilo od katastrofe "Ti- tanica" do danes nobene večje nesreče zaradi trčenja z ledni- mi gorami v Atlantiku;

da bodo ustanovili begunci iz finskih krajev, ki so pripad- li Rusiji v mejah ostale Finske 20 do 30 tisoč novih naselij;

da je mehiška vlada odredi- la strogo nadzorstvo nad tuj- ni agenti, ki vznemirjajo de- želo;

da so potresomerni aparati na Grškem zabeležili precej močan potres v okolici Misso- lungija in Agrviona;

5 KNJIG\$ za

- Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
- Burska Vojska
- Devica Orleanska
- Duhovni boj (Lorenz Seupoll)
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Korejska Brata, črtica iz mislje- nov v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Sreem, povesti na Ladladno (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Liba- nona
- Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
- Pariški Zlatar
- Patrica, Povest iz irske junaške dobe (H. Federer)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
- Poligalec
- Pravljice (H. Majar)
- Pravljice in pripovedke za ml- adino (S. Košutnik)
- Povesti in Slike (Ksaver Meško)
- Praki Judek (Josip Vole)
- Preganjanje Indijanskih mislj- narjev (Josef Spillman)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto s Sesto (H. Federer)
- Spisi Kristofa Smida
- Študent naj bo (S. Finžgar)
- Soneški invalid (S. Košutnik)
- Volč Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojnimir ali Fuganstvo in krst (Josip Ogrinec)
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od leda- nja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvez- kov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

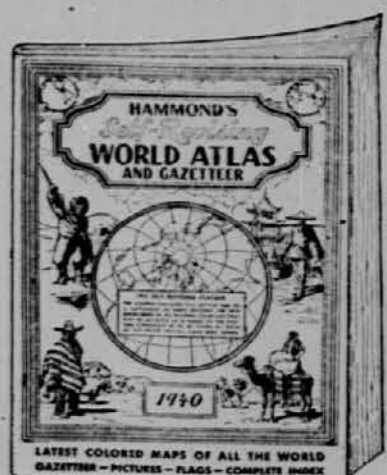
POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedi- te pri naročilu več knjig, da Vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

zvezda" Norvežani lahko prav dolgo upirali nemški invaziji; da gre skozi bolgarsko pri- stanjske Varno v Nemčijo vsak dan 750 ton petroleja; da je ustavljen sleherni in osebni promet med Nemčijo in Švedsko; da znaša proračun ameriške vojne mornarice za tekočo leto milijardo dolarjev; da bo v Ameriki prihodnje dni spuščena v morje nova o- klopnica "North Carolina" ki ima 35.000 ton.

IMATE ŽE TA PRI- ROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga posle- mo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
32 barvanih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih dr- žav;
45 svetovnih slik popolnoma o- značenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV AL- BANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVA- ŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakom po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemlje- vide z novimi mejami vojskajo- čih se držav, kakor bodo preme- njene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

MAGNETSKE MOTNJE.

Že nekoliko mesecev je ne- ka ameriška ladja na poti, da bi natančno raziskala vodovja Pacifiškega oceana, potem, ko je opravila svojo nalogo v At- lantkem oceanu. Na tej ladji so samo možje, ki so se za več mesecev odpovedali britju, kajti celo brivski aparat i bi mogli škodovati nalogam, ki jih ima ta ladja. Merilne pri- prave na njej so tako občutli- ve, da bi jih motila vsaka ma- lenkost železa in jekla. To je namreč ladja, ki raziskuje po- jave zemeljskega magnetizma.

V zadnjih časih, ko so se po- javile velike magnetske mot- nje po vsem svetu, so učenja- ki na tej ladji doživeli nena- vadne dogodke. Ko so nam- reč ogromne sončne pege po- vzročile magnetske motnje, so instrumenti na ladji popolno- ma ponoreli. Profesori so bili obupani in so še danes, kajti ko so magnetni viharji ponehali, instrumenti še vedno ni- o začeli opravljati svojega dela, kakor bi bilo treba. Ka- že, da imajo po tistih magnet- skih viharjih še vedno "na- hod" ki ga ne morejo prema- gati. Sedaj so učenjaki rado- vedni, kdaj se bodo obnovile normalne razmere.

"SEN KRESNE NOČI" V OBLIKI JAZZA.

Čeprav je Walt Disney u stvaril dekoracije, je ameriško občinstvo odločno odklonilo poskus, da bi se Shakespeare- jev "Sen kresne noči" uprizo- ril v obliki jazza. Kraj de- ja- nja v tej predelavi niso bile več Atene, temveč poletni se- dež louisianskega guvernerja, New Orleans, okrog leta 1890. To naj bi omogočilo uvesti za- morece kot komični element.

Uporabili so slovite zamor- ske igralce in pevce, ki so pre- pevali jazzovske pesmi v vseh mogočih primernih in nepri- mernih prizorih. Veliki sijaj

PESMARICA "Glasbene Matic"

Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo- venskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Pub- lishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.